

Miasto Lubawa

RAPORT Z REALIZACJI

**„Programu ochrony środowiska Miasta
Lubawa do roku 2030”**

OBEJMUJĄCY LATA 2023-2024

Olsztyn, listopad 2025 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	3
2.	Podstawowe informacje dotyczące zapisów „Programu ochrony środowiska Miasta Lubawa”	3
2.1.	Cele i kierunki działań	3
2.2.	Zadania planowane do realizacji przez samorząd lub jego jednostki organizacyjne oraz zadania monitorowane	5
3.	Część sprawozdawcza	10
3.1.	Zestawienie zrealizowanych zadań własnych.....	10
3.2.	Zestawienie zrealizowanych zadań monitorowanych.....	25
3.3.	Wskaźniki realizacji programu	38
4.	Wnioski i zalecenia	39

1. WSTĘP

Program Ochrony Środowiska jest narzędziem realizacji polityki ochrony środowiska, zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych gminy. Określa obszary, kierunki interwencji i zadania służące poprawie stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego jej mieszkańców. Sporządzenie gminnego programu ochrony środowiska jest obowiązkiem gminy w myśl art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.). Realizacja programu jest monitorowana, a Burmistrz co dwa lata przedstawia Radzie sprawozdanie z jego realizacji.

Aktualny „Program ochrony środowiska Miasta Lubawa do roku 2030” został przyjęty przez Radę Miasta Lubawa w dniu 25 lutego 2022 r. uchwałą Nr XXXVIII/334/2022.

Zgodnie z wymogiem art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz zapisami „Programu...”, Burmistrz Miasta Lubawa jest obowiązany dokonywać oceny realizacji programu i przygotowywać raporty z wykonania programu i przedstawiać je Radzie Miasta. Niniejszy raport stanowi realizację tego obowiązku.

Raport z realizacji „Programu ochrony środowiska Miasta Lubawa do roku 2030” zawiera:

- kontrolę zgodności wykonania zadań wyszczególnionych w niniejszym programie z harmonogramem realizacji programu na lata 2023-2024;
- ocenę realizacji celów i działań określonych w programie opartą na wskaźnikach.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE ZAPISÓW „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA LUBAWA”

2.1. Cele i kierunki działań

„Program ochrony środowiska Miasta Lubawa do roku 2030” zawiera w szczególności:

- odniesienie do krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentów o charakterze strategicznym i programowym,
- ogólną charakterystykę miasta,
- ocenę obecnego stanu środowiska w mieście (z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji: /1/ ochrona klimatu i jakości powietrza, /2/ zagrożenia hałasem, /3/ pola elektromagnetyczne, /4/ gospodarowanie wodami, /5/ gospodarka wodno-

ściekowa, /6/ zasoby geologiczne, /7/ gleby, /8/ gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, /9/ zasoby przyrodnicze, /10/ zagrożenia poważnymi awariami),

- cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska oraz harmonogram rzeczowo-finansowy;
- opis systemu realizacji POŚ.

Poniżej zaprezentowano syntetyczne zestawienie celów i kierunków interwencji przypisanych poszczególnym obszarom interwencji:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	P.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	1. Zarządzanie jakością powietrza w Lubawie.
		2. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła.
		3. Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego.
		4. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych oraz produkcji ciepła.
Zagrożenia hałasem	ZH.I. Poprawa klimatu akustycznego	1. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego.
		2. Poprawa standardów klimatu akustycznego
		3. Ograniczanie hałasu przemysłowego
Pola elektromagnetyczne	PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych
Gospodarowanie wodami	GW.I. Osiągnięcie celów środowiskowych dla wód (JCWP i JCWPd)	1. Poprawa jakości wód powierzchniowych
		2. Ochrona zasobów i jakości wód podziemnych
	GW.II. Ochrona przed niedoborami wody i powodzią poprzez zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wodnych i zmniejszenie ryzyka powodziowego	3. Przeciwdziałanie suszy
		4. Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych
Gospodarka wodno-ściekowa	GWS.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	1. Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej
		2. Ograniczenie zużycia wody oraz ochrona zasobów wód podziemnych
Gleby	GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu	1. Zachowanie funkcji rolno-środowiskowych i gospodarczych gleb
		2. Rekultywacja oraz remediacja gleb
Gospodarka odpadami	GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój miasta	1. Gospodarka odpadami zawierającymi azbest
		2. Zapobieganie powstawaniu odpadów
		3. Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami
Zasoby przyrodnicze	ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu
		2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków
		3. Ochrona oraz tworzenie zieleni na terenach zabudowanych

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
		4. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych regionu
	ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	5. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych
	ZP.III. Zwiększanie lesistości	6. Zwiększenie lesistości
Zagrożenia poważnymi awariami	PAP I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii
		2. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych

źródło: Program ochrony środowiska Miasta Lubawa do roku 2030

2.2. Zadania planowane do realizacji przez samorząd lub jego jednostki organizacyjne oraz zadania monitorowane

W ramach Programu, miasto zaplanowało realizację 51 zadań własnych.

Tabela 1 przedstawia harmonogram realizacji zadań programu ochrony środowiska Miasta Lubawa, planowane na lata 2023-2024.

Tabela 1 Harmonogram realizacji zadań własnych

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)	Źródła finansowania	Uwagi
					2023-2024		
Ochrona klimatu i jakości powietrza (P)	1. Zarządzanie jakością powietrza w Lubawie	1.1.	Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Programu ograniczania niskiej emisji lub Programu Gospodarki Niskoemisyjnej	Urząd Miasta	x	-	W ramach bieżącej działalności
		1.3.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych (mpzp, suikzp) zapisów wpływających na ograniczenie emisji zanieczyszczeń	Urząd Miasta	x	-	W ramach bieżącej działalności
		1.4.	Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów oraz paliw niskiej jakości w piecach i kotłach indywidualnych				
		1.4.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	10 000,00	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych
		1.5.	Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych	Urząd Miasta	x	-	W ramach bieżącej działalności
		1.5.	Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych	Urząd Miasta	x	-	W ramach bieżącej działalności

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)	Źródła finansowania	Uwagi
					2023-2024		
	2. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła	2.1	Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych				
		2.1.1	Wykonanie instalacji C.O. i CWU w lokalach komunalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych	Urząd Miasta	x	Środki własne	-
		2.2	Tworzenie systemów zachęt i wsparcia dla mieszkańców w celu wymiany i dalszej eksploatacji niskoemisyjnych źródeł ciepła (w szczególności dla mieszkańców zagrożonych ubóstwem energetycznym)				
		2.2.1	Dotacja celowa z budżetu dla osób fizycznych na wymianę źródeł ogrzewania węglowego na proekologiczne w budynkach mieszkalnych	Urząd Miasta	130 000,00	Środki własne	-
		2.4	Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej	Urząd Miasta	x	-	W ramach bieżącej działalności
		2.5	Wytwarzanie, dystrybucja i promowanie energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze wszystkich źródeł odnawialnych				
		2.5.1	W ramach zadania P.2.6.1.: Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Lubawie	Urząd Miasta	x	Środki własne, FEWiM, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	W ramach realizacji zadania P.2.6.1
		2.5.2	W ramach zadania P.2.6.2.: Poprawa efektywności energetycznej budynku szkoły podstawowej przy ulicy Świętej Barbary 45 w Lubawie	Urząd Miasta	x	Środki własne, dofinansowanie	W ramach realizacji zadania P.2.6.2
		2.6	Poprawa efektywności energetycznej budynków (w tym termomodernizacja) oraz kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych, w tym audyty energetyczne				
		2.6.1	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Lubawie	Urząd Miasta	3 756 562,14	Środki własne, FEWiM, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	
		2.6.2	Poprawa efektywności energetycznej budynku szkoły podstawowej przy ulicy Świętej Barbary 45 w Lubawie	Urząd Miasta	x	Środki własne, dofinansowanie	
		2.7	Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego				
		2.7.1	Modernizacja energetyczna oświetlenia ulicznego w Lubawie	Urząd Miasta	x	Środki własne	-
	3. Zmniejszenie emisji w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego	3.1	Budowa i przebudowa dróg gminnych oraz krajowych, wojewódzkich i powiatowych				
		3.1.1	Budowa ulicy Stanisława Wolskiego - etap I - Poprawa infrastruktury drogowej	Urząd Miasta			
		3.1.2	Budowa ul. Borek w Lubawie	Urząd Miasta			
		3.1.3	Budowa ulicy Sądowej	Urząd Miasta	1 994 000,00	Środki własne	
		3.1.4	Budowa ulicy Siostry Antoniny Schneider oraz II etapu ulicy Władysława Asta	Urząd Miasta		Polski Ład, środki własne	
		3.1.5	Budowa ulicy Polnej w Lubawie	Urząd Miasta	2 700 000,00	Środki własne	
		3.1.6	Przebudowa drogi dojazdowej do osiedla mieszkaniowego przy ulicy Kopernika	Urząd Miasta		Środki własne	
		3.1.7	Budowa ulicy Olsztyńskiej - etap I"	Urząd Miasta		Środki własne	
		3.1.8	Budowa dróg osiedlowych	Urząd Miasta		Polski Ład, środki własne	
		3.2	Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą				
		3.2.1	Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż rzeki Sandeli od. ul. Poznańskiej	Urząd Miasta		Lubawski Budżet Obywatelski	-

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)	Źródła finansowania	Uwagi
					2023-2024		
		3.2.2	Modernizacja przestrzeni publicznej po południowej stronie starego miasta (w zakresie ścieżek rowerowych)	Urząd Miasta	x	Środki własne, dofinansowanie	
		3.2.3	Utworzenie sieci ścieżek rowerowych na terenie miasta Lubawa	Urząd Miasta	x	Środki własne, dofinansowanie	
		3.4	Dostosowanie floty pojazdów do wymogów elektromobilności				
		3.4.2	Zakup pojazdu elektrycznego	Urząd Miasta		Środki własne, dofinansowanie	Do realizacji w latach 2025-2026
		3.5	Poprawa funkcjonowania systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, itp.				
		3.5.1	Modernizacja ciągów pieszych na osiedlu Glinki	Urząd Miasta	80 000,00	Środki własne	
Zagrożenia hałasem (ZH)	1. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego	1.2	Stosowanie zasad ochrony przed hałasem oraz uwzględnianie wyników map akustycznych w nowotworzonych planach zagospodarowania przestrzennego	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności
		1.3	Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego				
		1.3.4	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	10 000,00	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych
	2. Poprawa standardów klimatu akustycznego	2.1	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów) i utrzymywanie nawierzchni w dobrym stanie technicznym	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności – remonty nawierzchni drogowej
		2.2	Wprowadzanie ograniczeń prędkości ruchu na terenach zabudowanych oraz inteligentnego sterowania ruchem	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności
		2.3	Wprowadzanie ograniczeń wjazdu pojazdów ciężarowych do centrów miast i terenów osiedli mieszkaniowych	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności
		2.4	Stosowanie nowoczesnych nawierzchni niskohałasowych, w przypadku remontów i przebudów odcinków drogowych	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności
Pola elektro-magnetyczne (PEM)	1. Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych	1.2	Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi.	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności
Gospodarowanie wodami (GW)	1. Poprawa jakości wód powierzchniowych	1.3	Ograniczenie zużycia wody na terenach miejskich, w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody)	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności
	3. Przeciwdziałanie suszy	3.1	Realizacja założeń Planu przeciwdziałania skutkom suszy (na lata 2022-2027)	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności
		3.2	Promowanie katalogu działań i zadań służących minimalizowaniu następstw suszy (np. zbieranie deszczówki, łąki kwietne zamiast trawników, zwiększanie powierzchni terenów zielonych w miastach i na wsi, wprowadzanie i utrzymanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych)				
		3.2.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	10 000,00	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)	Źródła finansowania	Uwagi
					2023-2024		
	4. Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych	4.2	Rozwój form małej retencji wodnej, w tym budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji				
		4.2.1	Uporządkowanie gospodarki wodnej - wód opadowych oraz dostosowanie do zmiany klimatu terenów przy "Zalewie" w Lubawie	Urząd Miasta	x	Środki własne, dofinansowanie	
		4.3	Prowadzenie działań edukacyjnych propagujących mikroinstalacje do gromadzenia i przetrzymywania wody				
		4.3.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	10 000,00	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych
Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)	1. Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej	1.1	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	Urząd Miasta	x		W ramach projektów dotyczących dróg
		1.3	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, w tym rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	Urząd Miasta	x		W ramach projektów dotyczących dróg
		1.5	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontrola szczelności tych zbiorników	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności
Gleby (GL)	1. Zachowanie funkcji rolno-środowiskowych i gospodarczych gleb	1.5	Przeciwdziałanie zasklepianiu gleb przez stosowanie odpowiednich rozwiązań przy planowaniu inwestycji (np. powierzchni półprzepuszczalnych), a także zapewnienie odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych	Urząd Miasta	x		W ramach planowania inwestycji
		1.6	Zachowywanie zadrzewień śródpolnych, krzewów, oczek wodnych oraz terenów zielonych w celu przeciwdziałania erozji wodnej i wietrznej	Urząd Miasta	x		W ramach planowania inwestycji
Gospodarka odpadami (GO)	1. Gospodarka odpadami zawierającymi azbest	1.1	Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest				
		1.1.1	Dotacja celowa z budżetu dla osób fizycznych z przeznaczeniem na finansowanie usuwania azbestu	Urząd Miasta	20 000,00	Środki własne (dofinansowanie)	
		1.2	Prowadzenie i aktualizacja rejestru wyrobów zawierających azbest	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności
	2. Zapobieganie powstawaniu odpadów	2.3	Działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji)				
		2.3.1	Wpłaty na realizację zadań do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”	Urząd Miasta	6 000,00	Środki własne	
	3. Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	3.2	Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów	Urząd Miasta	x		W ramach bieżącej działalności
		3.3	Działania zmierzające do osiągnięcia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości minimum 55% masy wytworzonych odpadów komunalnych w 2025 r. i 60% w 2030r.				
		3.3.1	Wpłaty na realizację zadań do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”	Urząd Miasta	x	Środki własne	

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)	Źródła finansowania	Uwagi
					2023-2024		
Zasoby przyrodnicze (ZP)	1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu	1.1	Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy.	Urząd Miasta	x	-	W ramach bieżącej działalności
	2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	2.1	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia	Urząd Miasta	x	-	W ramach bieżącej działalności
		2.2	Poprawa stanu siedlisk i gatunków - wdrażanie działań ochronnych	Urząd Miasta	x	-	W ramach bieżącej działalności
	3. Ochrona oraz tworzenie zieleni na terenach zabudowanych	3.1	Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody				
		3.1.1	Modernizacja terenów zieleni po byłej "Strzelnicy" w Lubawie	Urząd Miasta	x	Środki własne	-
		3.2	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych	Urząd Miasta	x	-	W ramach bieżącej działalności
	4. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych regionu	4.1	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody				
		4.1.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	10 000,00	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych
Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)	1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	1.1	Poprawa technicznego wyposażenia służb PSP, OSP	Urząd Miasta	x	-	W ramach bieżącej działalności
	2. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	2.1	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców				
		2.1.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	10 000,00	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych

źródło: Program ochrony środowiska Miasta Lubawa do roku 2030

Oprócz zadań własnych w POŚ przewidywano realizację zadań monitorowanych.

Zadania monitorowane są realizowane przez organy administracji państwowej, jednostki samorządu terytorialnego (wojewódzkiego, powiatowego) i ich jednostki organizacyjne, służby i inspekcje, organizacje pozarządowe oraz przez podmioty gospodarcze i osoby fizyczne.

Główne zadania monitorowane przewidziane do realizacji w latach 2023-2024 dotyczyły: wymiany indywidualnych źródeł ciepła, termomodernizacji budynków, zagadnień związanych z edukacją ekologiczną.

3. CZĘŚĆ SPRAWOZDAWCZA

3.1. Zestawienie zrealizowanych zadań własnych

Tabela 2 przedstawia nakłady poniesione na realizację „Programu ochrony środowiska Miasta Lubawa do roku 2030” w latach 2023-2024. Wyszczególniono nakłady poniesione przez Miasto Lubawa. Kolorem żółtym wyróżniono zadania bądź nakłady, które nie były planowane lub różniły się od planowanych w „Programie ochrony środowiska Miasta Lubawa do roku 2030”.

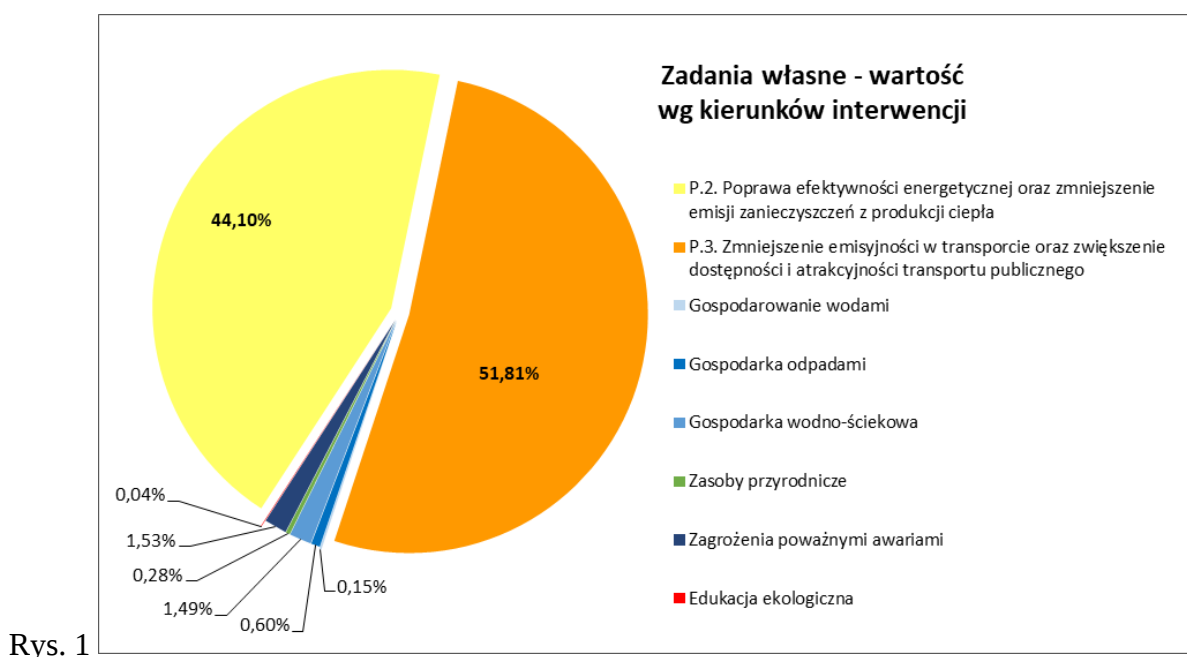
Łączne nakłady na projekty własne związane z realizacją POŚ wyniosły w okresie 2023-2024 blisko **32,5 mln zł** zgodnie z poniższym zestawieniem:

Kierunki/cel:	Nakłady (zł)
P.2. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła	14 327 725,46
P.3. Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego	16 833 639,44
Gospodarowanie wodami	47 970,00
Gospodarka odpadami	195 870,07
Gospodarka wodno-ściekowa	485 173,29
Zasoby przyrodnicze	89 714,97
Zagrożenia poważnymi awariami	496 000,00
Edukacja ekologiczna	12 429,55
Razem	32 488 522,78

Największe nakłady poniesiono na realizację zadań z kierunku interwencji *P.3 Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego* – ponad 16,8 mln zł (rys. 1.). Projektem największym pod względem wartości z tego kierunku interwencji był projekt: „Budowa ulicy Siostry Antoniny Schneider oraz II etapu ulicy Władysława Asta” (3.742.898,92 zł w 2023 r., dofinansowanie z programu Polski Ład). Znaczące wydatki poniesiono również na realizację zadania „Budowa ulicy Polnej w Lubawie” (3.308.708,87 zł).

Drugie w kolejności są nakłady poniesione na realizację zadań z kierunku *P.2. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła* – ponad 14,3 mln zł – przede wszystkim realizacja projektu „Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Lubawie”, na który od 2021 roku poniesiono wydatki w wysokości 13.910.664,40 zł, a w raportowanym okresie – 12.098.781,40 zł (zadanie dofinansowane z następujących środków: RPO WiM, Rządowy Fundusz Polski Ład, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych). Na uwagę zasługuje również zadanie „Modernizacja energetyczna oświetlenia ulicznego w Lubawie” (o wartości 2.005.444,06 zł), realizowane z pozyskaniem pożyczki z WFOŚiGW. Ważnym zadaniem z tego kierunku jest również wsparcie w formie dotacji wymiany nieefektywnych źródeł ciepła: „Dotacja celowa z budżetu dla osób fizycznych na wymianę źródeł ogrzewania węglowego na proekologiczne w budynkach mieszkalnych”. W latach 2023-2024 na ten cel przeznaczono 156 tys. zł.

Znaczące wydatki poniesiono również na realizację zadań z obszaru interwencji *Zagrożenia poważnymi awariami i Gospodarka wodno-ściekowa*. Z pierwszego obszaru były to zadania związane z dofinansowaniem zakupu samochodu specjalnego – średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego Renault oraz zakupu zestawu narzędzi hydraulicznych dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubawie. Z drugiego obszaru realizowano zadanie „Budowa kanalizacji deszczowej w ulicy Jesionowej”.

Rys. 1

Najważniejsze efekty rzeczowe realizacji zadań własnych POŚ:

- liczba udzielonych dotacji do wymiany pieców: 52,
- liczba obiektów poddanych termomodernizacji: 2 obiekty,
- liczba nowych instalacji OZE: 1 szt.,
- liczba zrealizowanych projektów dot. modernizacji dróg: 6 projektów,
- długość dróg poddanych modernizacji: 1 932 m,
- długość wybudowanych dróg rowerowych: 570 m,
- liczba udzielonych dotacji do usuwania odpadów azbestowych: 4.

Oprócz zadań inwestycyjnych w ramach POŚ w Lubawie prowadzono wiele akcji edukacyjnych. Głównym realizatorem działań edukacyjnych były placówki oświatowe (zgodnie z poniższym zestawieniem).

Żłobek Miejski w Lubawie Akademia Maluszka

1. Warsztaty ogrodnicze – zorganizowane we współpracy z marketem Mrówka, w ramach których dzieci sadziły kwiaty. Posadzone rośliny zostały wykorzystane do upiększenia otoczenia żłobka, a same warsztaty miały charakter edukacyjny, kształtując u najmłodszych postawy proekologiczne i wrażliwość na przyrodę. Rok 2024, liczba uczestników: 50.
2. Akcje ekologiczne pod hasłem „Coś z niczego” – dzieci wraz z rodzicami przygotowywały zabawki i przedmioty wykonane z materiałów wtórnych. Inicjatywa ta miała na celu promowanie idei recyklingu, a także rozwijanie kreatywności dzieci poprzez wykorzystanie przedmiotów pozornie bezużytecznych. 2023 i 2024 rok, liczba uczestników: 60 i 70.
3. Konkurs „Dzień Kosmosu” – rodzice wspólnie z dziećmi przygotowali rakiety, gwiazdy i planety wykonane z materiałów pochodzących z recyklingu. Prace te zostały następnie wykorzystane podczas zajęć dydaktycznych, promujących jednocześnie tematykę ekologii i ochrony środowiska. 2024 rok, liczba uczestników: 23.
4. Nauka segregacji odpadów – przeprowadzono zajęcia praktyczne, w trakcie których dzieci uczyły się zasad prawidłowej segregacji odpadów, samodzielnie wrzucając je do odpowiednich pojemników. 2023 i 2024 rok, liczba uczestników: 60 i 70.
5. Udział w Akcjach Charytatywnych - Zbieranie nakrętek i przekazywanie chorym dzieciom np. „Nakrętki zbieramy Ksaweremu pomagamy” oraz zbiórka dla Zuzi Kołeckiej pod hasłem „Nakrętki zbieramy Zuzi pomagamy”. 2023 i 2024 rok, liczba uczestników: 60 i 70.
6. „Woda to skarb” - eksperymenty z wodą pt.: „Co pływa? co tonie?” Rozmowy w żłobku o tym, że wodę trzeba oszczędzać, bo jest potrzebna roślinom, zwierzętom i ludziom. 2023 i 2024 rok, liczba uczestników: 60 i 70.
7. „Światło i ciemność” – oszczędzamy energię. Zabawy w zapalanie i gaszenie lampek. Dzieci dowiadują się, że gdy wychodzimy z sali gasimy światło, żeby oszczędzać prąd. 2023 i 2024 rok, liczba uczestników: 60 i 70.
8. Udział w ogólnopolskiej akcji „Moje miasto bez elektrośmieci” – w ramach przedsięwzięcia zebrano w okresie 1,5 miesiąca ponad 2654 ton elektroodpadów, co stanowi istotny wkład placówki w ograniczenie szkodliwego wpływu elektrośmieci na środowisko.

Przedszkole Miejskie w Lubawie

1. Udział w programie edukacyjnym „Kubusiowi Przyjaciele Natury” – celem którego jest proekologiczna edukacja dzieci i zachęcanie ich do aktywności fizycznej oraz dbanie o środowisko. 2023, 2024 r., liczba uczestników: 50.
2. Realizacja programu: „Skąd się biorą produkty ekologiczne” – zwiększenie świadomości i wiedzy dzieci nt rolnictwa ekologicznego, promowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. 2023 r., liczba uczestników: 72.
3. Udział w akcji „Wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci” – celem akcji jest podniesienie świadomości ekologicznej wśród dzieci i rodziców a także promowanie prawidłowego zagospodarowania odpadami w szczególności elektrośmieci. 2023, 2024 r., liczba uczestników: 300.
4. Udział w Akcji Czyste Jeziora i Rzeki – pod hasłem : „ZBIERAJ – SEGREGUJ – ODZYSKUJ!” (organizowanej przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa pod patronatem Starosty). 2023 r., liczba uczestników: 280.
5. Udział akcji „Sprzątamy dla Polski” 2023, której celem jest troska o środowisko naturalne w swojej najbliższej okolicy oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za wspólne dobro. 2023, 2024 r., liczba uczestników: 300.
6. Udział w 30 edycji Akcji Sprzątanie Świata – Polska 2023 pod hasłem „Sprzątanie świata łączy ludzi” – kształtowanie postaw prośrodowiskowych u najmłodszych poprzez sprzątanie najbliższego otoczenia. 2023 r., liczba uczestników: 204.
7. Udział w konkursie plastyczno-ekologicznym „Dzień Drzewa” - ma na celu uświadomienie dzieciom roli drzew w przyrodzie i ich znaczenia dla życia człowieka. 2023 r., liczba uczestników: 300.
8. Sadzimy drzewa miiododajne – posadzenie w ogrodzie przedszkolnym drzew, krzewów miiododajnych. Uczestnictwo w warsztatach przyrodniczych we współpracy z Nadleśnictwem Iława oraz Starostwem Powiatowym w Iławie. 202, 2024 r., liczba uczestników: 300.
9. „Dzień Ziemi” – podniesienie świadomości dzieci na temat ochrony środowiska, rozwijanie wiedzy o naszej planecie i otaczającej przyrodzie. Przemarsz przedszkolaków ulicami miasta z ekologicznymi transparentami. 2023, 2024 r., liczba uczestników: 300.
10. Oszczędzamy energię elektryczną i wodę – wprowadzenie nawyku gaszenia światła w pomieszczeniach w których nikt nie przebywa i zakręcania kranów podczas mycia rąk i zębów. 2023, 2024 r., liczba uczestników: 300.
11. Warsztaty ekologiczne prowadzone przez pracowników firmy IKEA Industry w Lubawie, urozmaicone prezentacją multimedialną oraz praktycznymi zabawami utrwalającymi wiedzę z zakresu ochrony przyrody, segregacji śmieci. 2023 r., liczba uczestników: 50.
12. Eksperymenty badawczo – ekologiczne związane z daną porą roku: „Czy śnieg jest czysty?” „Eksperymenty Pani Jesieni”. 2023 r., liczba uczestników: 300.
13. Kąciki przyrodnicze w salach związane z porą roku, które są miejscem obserwacji i eksperymentalnego poznawania przyrody i świata. 2023 r., liczba uczestników: 300.
14. Zielony ogródek – wiosenne sadzenie roślin i ziół w salach i na terenie przedszkola. 2023 r., liczba uczestników: 300.
15. „Jesienne słoneczko” – konkurs ekologiczno-przyrodniczy, wykonanie pracy z materiałów przyrodniczych. 2024 r., liczba uczestników: 300.
16. Kodeks małego ekologa – kształtowanie u dzieci świadomości ekologicznej i promowanie proekologicznych postaw i nawyków. 2024 r., liczba uczestników: 300.

17. Jak troszczyć się o naszą planetę/ najbliższą okolicę – pogadanka na temat segregacji, recyklingu. 2024 r., liczba uczestników: 300.
18. Fabryka ekologicznych zabawek – wykonanie prac z materiałów odpadowych. Przedszkole Miejskie w Lubawie. 2024 r., liczba uczestników: 75.
19. Działamy z imPETem – ogólnopolska akcja ekologiczna, której celem jest zwiększenie świadomości ekologicznej w zakresie segregacji odpadów i pomoc w zrozumieniu recyklingu. 2024 r., liczba uczestników: 50.
20. Udział w konkursie ekologicznym pod hasłem „Ecopostawa – dobra zabawa”. 2024 r., liczba uczestników: 300.
21. Udział w Akcji Czyste Jeziora i Rzeki – pod hasłem : „ZIELONE MYŚLENIE – CZYSTE ŚRODOWISKO!” (organizowanej przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa pod patronatem Starosty Powiatu Iławskiego). 2024 r., liczba uczestników: 321.
22. Udział w akcji Sprzątanie Świata – Polska 2024 pod hasłem „Na straży czystej ziemi”- której celem było zwrócenie uwagi dzieci na potrzebę dbania o czystość i ochronę środowiska naturalnego. 2024 r., liczba uczestników: 300.
23. Wycieczka do Zagrody Edukacyjnej „Pszczółka w lesie” – zapoznanie dzieci ze środowiskiem leśnym, rozwijanie wrażliwości na przyrodę, nauka zasad ochrony przyrody oraz rozwijanie umiejętności obserwacji i poznawania świata przyrody. 2024 r., liczba uczestników: 75.
24. Zbiórka zużytych baterii – współpraca z firmą REBA – edukacja ekologiczna dzieci, rozwijanie ich świadomości nt segregacji odpadów i ochrony środowiska. 2024 r., liczba uczestników: 300.

Szkoła Podstawowa

1. 2023: Akcja WSZYSTKIE DZIECI ZBIERAJĄ ELEKTROŚMIECI, czyli projekt ekologiczny i edukacyjny, którego celem było zachęcenie dzieci młodzieży w wieku szkolnym do promowania zachowań proekologicznych oraz podnoszenia świadomości ekologicznej na temat szkodliwości składowania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Liczba uczestników: 900.
2. 2023: Akcja Czyste Jeziora i Rzeki „Zbieraj, segreguj, odzyskuj”. Uczniowie klas VII i VIII sprząтали nabrzeże rzeki Sandeli, a pozostali – całe otoczenie w pobliżu miejsc, w których mają zajęcia. Liczba uczestników: 802. Ilość zebranych odpadów: 129 szt. worków. Zbiórka odpadów była prowadzona w sposób selektywny.
3. 2023: Nowe technologie działań proekologicznych - warsztaty z zakresu nowych technologii działań proekologicznych, które wykorzystują alternatywne źródła energii. Liczba uczestników: klasy V-VII - 340 uczniów.
4. 2023: Akcja edukacyjna „Lekcja o Funduszach Europejskich VIII”, której organizatorem było Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Tematyka lekcji dotyczyła zmian klimatu oraz sposobów jego ochrony. Liczba uczestników: klasy VII-VIII - 240 uczniów.
5. 2023: III Ogólnopolska Olimpiada Antysmogowa. Olimpiada ESA to konkurs wiedzy, który w nowoczesnej formule online pozwoliła uczniom wykazać się poszerzoną wiedzą na temat smogu i zmiany klimatu. Liczba uczestników: 10.
6. 2024: Szkolny konkurs przyrodniczy PRZYRODNIK ROKU dla klas IV. Głównym celem konkursu było popularyzowanie wiedzy przyrodniczej, rozwijanie zainteresowań i wspieranie uzdolnień uczniów oraz kształtowanie odpowiednich postaw wobec środowiska naturalnego. Liczba uczestników: 16.

7. 2024: Światowy Dzień Recyklingu, uczniowie naszej szkoły zaangażowali się w różnorodne działania, promując świadomość ekologiczną i dbałość o środowisko. Liczba uczestników: 900.
8. 2024: Akcja zawieszania budek lęgowych dla ptaków. Liczba uczestników: 25.
9. 2024: 31 kampania Sprzątanie Świata – Polska 2024 przebiegającą pod hasłem Na straży czystej Ziemi. Liczba uczestników: 913.
10. 2024: Ekowarsztaty online pt.: „Święta w Centrum ElektroEkologii”. Liczba uczestników: klasy VII-VIII - 240 uczniów.

Tabela 2 Nakłady na realizację zadań własnych programu ochrony środowiska Miasta Lubawa poniesione w latach 2023-2024

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)			Źródła finansowania	Uwagi
					2023	2024	Razem		
Ochrona klimatu i jakości powietrza	1. Zarządzanie jakością powietrza w Lubawie	1.1.	Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Programu ograniczania niskiej emisji lub Programu Gospodarki Niskoemisyjnej						
		1.1.1	Aktualizacja założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe wraz Planem Gospodarki Niskoemisyjnej	Urząd Miasta					Zrealizowano w poprzednim okresie
		1.3.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych (mpzp, suikzp) zapisów wpływających na ograniczenie emisji zanieczyszczeń	Urząd Miasta	x	x	x	-	W ramach bieżącej działalności
		1.4.	Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów oraz paliw niskiej jakości w piecach i kotłach indywidualnych						
		1.4.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	4 069,70	8 359,85	12 429,55	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych
		1.5.	Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych	Urząd Miasta	x	x	x	-	W ramach bieżącej działalności
		2.1.	Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych						
		2.1.1	Wykonanie instalacji C.O. i CWU w lokalach komunalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych	Urząd Miasta					Zrealizowano w poprzednim okresie
		2.2.	Tworzenie systemów zachęt i wsparcia dla mieszkańców w celu wymiany i dalszej eksploatacji niskoemisyjnych źródeł ciepła (w szczególności dla mieszkańców zagrożonych ubóstwem energetycznym)						
		2.2.1.	Dotacja celowa z budżetu dla osób fizycznych na wymianę źródeł ogrzewania węglowego na proekologiczne w budynkach mieszkalnych	Urząd Miasta	78 000,00	78 000,00	156 000,00	Środki własne	2023 - 26 dotacji, 2024 - 26 dotacji
		2.4.	Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej	Urząd Miasta	x			-	W ramach bieżącej działalności
		2.5.	Wytwarzanie, dystrybucja i promowanie energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze wszystkich źródeł odnawialnych						
		2.5.1	W ramach zadania P.2.6.1.: Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Lubawie	Urząd Miasta	x	x	x		

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)			Źródła finansowania	Uwagi
					2023	2024	Razem		
		2.6.	Poprawa efektywności energetycznej budynków (w tym termomodernizacja) oraz kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych, w tym audyty energetyczne						
		2.6.1	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Lubawie	Urząd Miasta	12 098 781,40		12 098 781,40	Środki własne, RPO WiM, Rządowy Fundusz Polski Ład, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	Kontynuacja z poprzedniego okresu. W ramach zadania wykonano m.in. prace termomodernizacyjne, w tym: wymiana okien, docieplenie ścian, wymiana centralnego ogrzewania, wymiana źródeł światła w klasach i korytarzach oraz montaż OZE – paneli fotowoltaicznych.
		2.6.2	Poprawa efektywności energetycznej budynku szkoły podstawowej przy ulicy Świętej Barbary 45 w Lubawie	Urząd Miasta				Brak danych	Opracowana dokumentacja projektowa z audytem. Do realizacji w następnych latach
		2.6.3	Wykonanie ocieplenia budynku komunalnego przy ul. Piaskowej 29A w Lubawie	Administrator budynku		67 500,00	67 500,00	Środki własne miasta	Docieplenie budynku z płyt styropianowych
		2.7.	Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego						
		2.7.1	Modernizacja energetyczna oświetlenia ulicznego w Lubawie	Urząd Miasta	1 723 309,95	282 134,11	2 005 444,06	Środki własne, pożyczka WFOŚiGW	2022 Dokumentacja projektowa. 2023-2024 realizacja, wymiana konserwacyjna wszystkich opraw sodowych, metalohalogenowych i rtęciowych na energooszczędne oprawy LED. .
	3. Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego	3.1.	Budowa i przebudowa dróg gminnych oraz krajowych, wojewódzkich i powiatowych						
		3.1.1	Budowa ulicy Stanisława Wolskiego - etap I - Poprawa infrastruktury drogowej	Urząd Miasta				Środki własne	Zrealizowano w poprzednim okresie
		3.1.2	Budowa ul. Borek w Lubawie	Urząd Miasta				Środki własne	Zrealizowano w poprzednim okresie
		3.1.3	Budowa ulicy Sądowej	Urząd Miasta				Środki własne	2021 - dokumentacja projektowa
		3.1.4	Budowa ulicy Siostry Antoniny Schneider oraz II etapu ulicy Władysława Asta	Urząd Miasta	3 742 898,92		3 742 898,92	Polski Ład, środki własne	2021 - dokumentacja projektowa. 2022- zostały wypłacone odszkodowania za grunty przejęte pod realizację inwestycji, 2023 - realizacja inwestycji (240 m+ 330 m), ul. Siostry Antoniny Schneider - asfaltowa, dwukierunkowa, ścieżka pieszo-rowerowa, z oświetleniem LED oraz odwodnieniem, ul. Wł. Asta – jednokierunkowa asfaltowa wraz ze ścieżką pieszo-rowerową, oświetleniem LED i odwodnieniem, wyniesione skrzyżowanie. Ścieżka rowerowa o łącznej długości 0,57 km.

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)			Źródła finansowania	Uwagi
					2023	2024	Razem		
		3.1.5	Budowa ulicy Polnej w Lubawie	Urząd Miasta	63 989,51	3 244 719,36	3 308 708,87	Środki własne, Polski Ład	2021 - dokumentacja projektowa, 2023-2024 - realizacja etapu I (odcinek o długości około 500 mb od skrzyżowania z ul. Kupnera), a w tym: jezdnia wraz oświetleniem i rowami odwadniającymi.
		3.1.6	Przebudowa drogi dojazdowej do osiedla mieszkaniowego przy ulicy Kopernika	Urząd Miasta	1 248 450,00		1 248 450,00	Środki własne, Polski Ład	2021 - dokumentacja projektowa, 2023- realizacja budowy ciągu pieszo-jezdnego wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz budowa ciągu rowerowego wraz z oświetleniem (dł. 324 m)
		3.1.7	Modernizacja przestrzeni publicznej po południowej stronie starego miasta	Urząd Miasta				Środki własne	Zrealizowano w poprzednim okresie
		3.1.8	Budowa ulicy Olsztyńskiej - etap I	Urząd Miasta	251 192,15		251 192,15	Środki własne	Dokumentacja projektowa
		3.1.9	Budowa dróg osiedlowych	Urząd Miasta				Rządowy Fundusz Polski Ład, środki własne	Zrealizowano w poprzednim okresie
		3.1.10	Budowa ulicy Nowa Sadowa	Urząd Miasta		309 595,70	309 595,70	Środki własne	2021 - dokumentacja, 2024 - realizacja
		3.1.11.	Modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych w Lubawie	Urząd Miasta		3 218 664,00	3 218 664,00	Środki własne, Polski Ład	Budowa ul. Wiśniowej, ul. Jabłoniowej, ul. Porzeczkowej z infrastrukturą towarzyszącą, przebudowa ul. Sądowej i ul. Kościelnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Remonty ciągów pieszych: chodnika na osiedlu mieszkaniowym „Glinki” oraz remont chodnika przy ul. Gdańskiej z infrastrukturą towarzyszącą. Termin zakończenia: 11.2025 r.
		3.1.12	Modernizacja przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizowanym w Lubawie - etap II kontynuacja	Urząd Miasta	2 677 876,58		2 677 876,58	Środki własne, RPO WiM	Zadanie obejmowało przebudowę drogi wewnętrznej i parkingu, budowę ścieżki rowerowej i chodników, przebudowę północnego chodnika ul. Kupnera i częściowo chodników w ul. Warszawskiej, przebudowę instalacji oświetlenia elektrycznego, budowę instalacji monitoringu wizyjnego, budowę obiektów małej architektury.
		3.1.13	Remont ul. Biblii Gutenberga	Urząd Miasta	497 833,26	510 133,29	1 007 966,55	Środki własne, dotacja z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg	Zadanie obejmowało frezowanie istniejącej nawierzchni, remont kanalizacji deszczowej i sanitarnej, ułożenie nowej nawierzchni jezdni na szerokości 7 metrów z betonu asfaltowego na geosiatce, nowe chodniki z kostki betonowej (295 m)

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)			Źródła finansowania	Uwagi
					2023	2024	Razem		
		3.1.14	Remont ul. Ogrodowej	Urząd Miasta		424 760,73	424 760,73	Środki własne, dotacja z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg	Zadanie obejmowało remont jezdni z betonu asfaltowego, warstwy profilującej po wcześniejszym frezowaniu istniejącej nawierzchni, obramowanie jezdni poprzez krawężniki betonowe najazdowe, remont nawierzchni z kostki betonowej oraz budowę wjazdów na posesje (dł. 142 m)
		3.2.	Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą						
		3.2.1.	Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż rzeki Sandeli od. ul. Poznańskiej	Urząd Miasta				Lubawski Budżet Obywatelski	Zrealizowano w poprzednim okresie
		3.4.	Dostosowanie floty pojazdów do wymogów elektromobilności						
		3.4.1	Zakup pojazdu elektrycznego	Urząd Miasta				Środki własne, dofinansowanie	Do realizacji w latach 2025-2026
		3.5.	Poprawa funkcjonowania systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, itp.						
		3.5.1	Modernizacja ciągów pieszych na osiedlu Glinki	Urząd Miasta	65 477,70		65 477,70	Środki własne	2022 - dokumentacja projektowa, 2023 - budowa ciągu pieszego pomiędzy ul. Matejki, a ul. Żeromskiego (chodnik o długości 80 mb)
		3.5.2.	Budowa przejść dla pieszych					Środki własne	Zrealizowano w poprzednim okresie
		3.5.3.	Przebudowa drogi w zakresie budowy chodników dla pieszych w pasie drogowym drogi wojewódzkiej Nr 537 w miejscowości Lubawa	Urząd Miasta		123 500,00	123 500,00	Środki własne	3 odcinki chodnika w pasie drogowym ul. Kupnera o łącznej powierzchni ok. 130 m². Dodatkowo przy wykonaniu jednego odcinka chodnika zostało wykonane przejście dla pieszych wraz z nowym oświetleniem.
		3.5.4.	Przebudowa przejścia dla pieszych w ul. Rzepnikowskiego w Lubawie	Urząd Miasta		203 100,80	203 100,80	Środki własne, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Wykonanie m.in.: przebudowy kanalizacji deszczowej z odtworzeniem nawierzchni, przebudowę chodników i drogi z kostki betonowej, przebudowę przejścia dla pieszych z regulacją pod wyniesienie z kostki betonowej, oświetlenia oraz roboty wykończeniowe
		3.5.5.	Przebudowa przejścia dla pieszych w ul. Gdańskiej w Lubawie	Urząd Miasta		225 945,80	225 945,80	Środki własne, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Wykonanie m.in.: przebudowy kanalizacji deszczowej z odtworzeniem nawierzchni, przebudowę chodników z kostki betonowej, przebudowę przejścia dla pieszych z regulacją pod wyniesieniem z kostki betonowej, oświetlenia oraz roboty wykończeniowe
		3.5.6.	Budowa chodnika pomiędzy ul. Nowa Sadowa i ul. B. Chrobrego w Lubawie	Urząd Miasta		25 501,64	25 501,64	Środki własne	Odcinek chodnika pomiędzy ul. Nowa Sadowa i ul. B. Chrobrego

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)			Źródła finansowania	Uwagi
					2023	2024	Razem		
Zagrożenia hałasem	1. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego	1.2.	Stosowanie zasad ochrony przed hałasem oraz uwzględnianie wyników map akustycznych w nowotworzonych planach zagospodarowania przestrzennego	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
		1.3.	Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego						
		1.3.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	4 069,70	8 359,85	12 429,55	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych
	2. Poprawa standardów klimatu akustycznego	2.1.	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów) i utrzymywanie nawierzchni w dobrym stanie technicznym	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności – remonty nawierzchni drogowej
		2.2.	Wprowadzanie ograniczeń prędkości ruchu na terenach zabudowanych oraz inteligentnego sterowania ruchem	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
		2.3.	Wprowadzanie ograniczeń wjazdu pojazdów ciężarowych do centrów miast i terenów osiedli mieszkaniowych	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
		2.4.	Stosowanie nowoczesnych nawierzchni niskohałasowych, w przypadku remontów i przebudów odcinków drogowych	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
Pola elektromagnetyczne	1. Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych	1.2.	Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi.	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
Gospodarowanie wodami	1. Poprawa jakości wód powierzchniowych	1.3.	Ograniczenie zużycia wody na terenach miejskich, w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody)	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)			Źródła finansowania	Uwagi
					2023	2024	Razem		
	3. Przeciwdziałanie suszy	3.1.	Realizacja założeń Planu przeciwdziałania skutkom suszy (na lata 2022-2027)	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
		3.2.	Promowanie katalogu działań i zadań służących minimalizowaniu następstw suszy (np. zbieranie deszczówki, łąki kwietne zamiast trawników, zwiększanie powierzchni terenów zielonych w miastach i na wsi, wprowadzanie i utrzymanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych)						
		3.2.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	4 069,70	8 359,85	12 429,55	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych
		3.3.	Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczów na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury						
		3.3.1	Opracowanie analizy zrównoważonej gospodarki wodami opadowymi na terenie miasta Lubawy	Urząd Miasta	19 999,80		19 999,80	Środki własne	Zadanie dotyczy również kierunku GW.4
	4. Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych	4.2.	Rozwój form małej retencji wodnej, w tym budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji						
		4.2.1	Uporządkowanie gospodarki wodnej - wód opadowych oraz dostosowanie do zmiany klimatu terenów przy "Zalewie" w Lubawie	Urząd Miasta		47 970,00	47 970,00	Środki własne, dofinansowanie	Opracowano ekspertyzę stanu technicznego istniejącej grobli oddzielającej zbiornik wodny od rzeki Sandela, na podstawie której opracowano dokumentację projektową remontu grobli wraz z urządzeniem upustowym.
		4.3.	Prowadzenie działań edukacyjnych propagujących mikroinstalacje do gromadzenia i przetrzymywania wody						
		4.3.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	4 069,70	8 359,85	12 429,55	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych
Gospodarka wodno-ściekowa	1. Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej	1.1.	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach projektów dotyczących dróg
		1.3.	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, w tym rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach projektów dotyczących dróg
		1.3.1	Budowa kanalizacji deszczowej w ulicy Jesionowej	Urząd Miasta		485 173,29	485 173,29	Środki własne	Wybudowano kanalizację deszczową 400 mm na odcinku długości 278 mb oraz 500 mm na odcinku długości 15 mb, studnie kanalizacji deszczowej – 13 szt., studzienki ściekowe – 6 szt., separator wód deszczowych – 1 szt.
		1.5.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontrola szczelności tych zbiorników	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)			Źródła finansowania	Uwagi
					2023	2024	Razem		
Gleby	1. Zachowanie funkcji rolno-środowiskowych i gospodarczych gleb	1.5.	Przeciwdziałanie zasklepianiu gleb przez stosowanie odpowiednich rozwiązań przy planowaniu inwestycji (np. powierzchni półprzepuszczalnych), a także zapewnienie odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach planowania inwestycji
		1.6.	Zachowywanie zadrzewień śródpolnych, krzewów, oczek wodnych oraz terenów zielonych w celu przeciwdziałania erozji wodnej i wietrznej	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach planowania inwestycji
Gospodarka odpadami	1. Gospodarka odpadami zawierającymi azbest	1.1.	Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest						
		1.1.1	Dotacja celowa z budżetu dla osób fizycznych z przeznaczeniem na finansowanie usuwania azbestu	Urząd Miasta	4 066,04	6 725,03	10 791,07	Środki własne (dofinansowanie)	2023 - 2 dotacje (6,52 t), 2024- 2 dotacje (8,798 t)
		1.2.	Prowadzenie i aktualizacja rejestru wyrobów zawierających azbest	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
	2. Zapobieganie powstawaniu odpadów	2.3.	Działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji)						
		2.3.1	Wpłaty na realizację zadań do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna	Urząd Miasta	3 000,00	3 000,00	6 000,00	Środki własne	-
	3. Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	3.2.	Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
		3.3.	Działania zmierzające do osiągnięcia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości minimum 55% masy wytworzonych odpadów komunalnych w 2025 r. i 60% w 2030r.						
		3.3.1	Wpłaty na realizację zadań do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”	Urząd Miasta	51 571,00	127 508,00	179 079,00	Środki własne	2023, 2024: na spłaty pożyczek na modernizację linii sortowniczej części mechanicznej, 2024 - wpłata na budowę boksów magazynowych na odpady – 54 228,00 zł;

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)			Źródła finansowania	Uwagi
					2023	2024	Razem		
Zasoby przyrodnicze	1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu	1.1.	Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy.	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
	2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	2.1.	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
		2.2.	Poprawa stanu siedlisk i gatunków - wdrażanie działań ochronnych	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
	3. Ochrona oraz tworzenie zieleni na terenach zabudowanych	3.1.	Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody						
		3.1.1	Modernizacja terenów zieleni po byłej "Strzelnicy" w Lubawie	Urząd Miasta				Środki własne	Opracowano inwentaryzację przyrodniczą i dokumentację projektową
		3.2.	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych	Urząd Miasta	x	x		-	W ramach bieżącej działalności
	4. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych regionu	4.1.	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody						
		4.1.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	4 069,70	8 359,85	12 429,55	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty (zł)			Źródła finansowania	Uwagi
					2023	2024	Razem		
Zagrożenia poważnymi awariami	1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	1.1.	Poprawa technicznego wyposażenia służb PSP, OSP						
		1.1.1	Dofinansowanie zakupu samochodu średniego dla OSP w Lubawie	Urząd Miasta	366 000,00		366 000,00	Środki własne	Dotacja celowa dla OSP w Lubawie celem dofinansowania zakupu samochodu specjalnego - średni samochód ratowniczo-gaśniczy Renault.
		1.1.2	Dofinansowanie zakupu samochodu dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Iławie	Urząd Miasta		30 000,00	30 000,00	Środki własne	Wpłata na państwowy fundusz celowy celem dofinansowania zakupu samochodu dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Iławie
		1.1.3	Zakup zestawu narzędzi hydraulicznych dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubawie	Urząd Miasta	100 000,00		100 000,00	dotacja ze środków Funduszu Sprawiedliwości, środki własne	-
	2. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	2.1.	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców						
		2.1.1	Edukacja ekologiczna	Urząd Miasta	4 069,70	8 359,85	12 429,55	Środki własne	Kwota łączna dla wszystkich własnych zadań edukacyjnych
RAZEM					23 066 231,18	9 422 291,60	32 488 522,78		

źródło: dane Miasta Lubawa

3.2. Zestawienie zrealizowanych zadań monitorowanych

Tabela 3 przedstawia zestawienie zrealizowanych zadań monitorowanych. Ogółem możliwe do ustalenia koszty realizacji zadań monitorowanych wyniosły w latach 2023-2024 blisko 4 mln zł, zgodnie z poniższym zestawieniem:

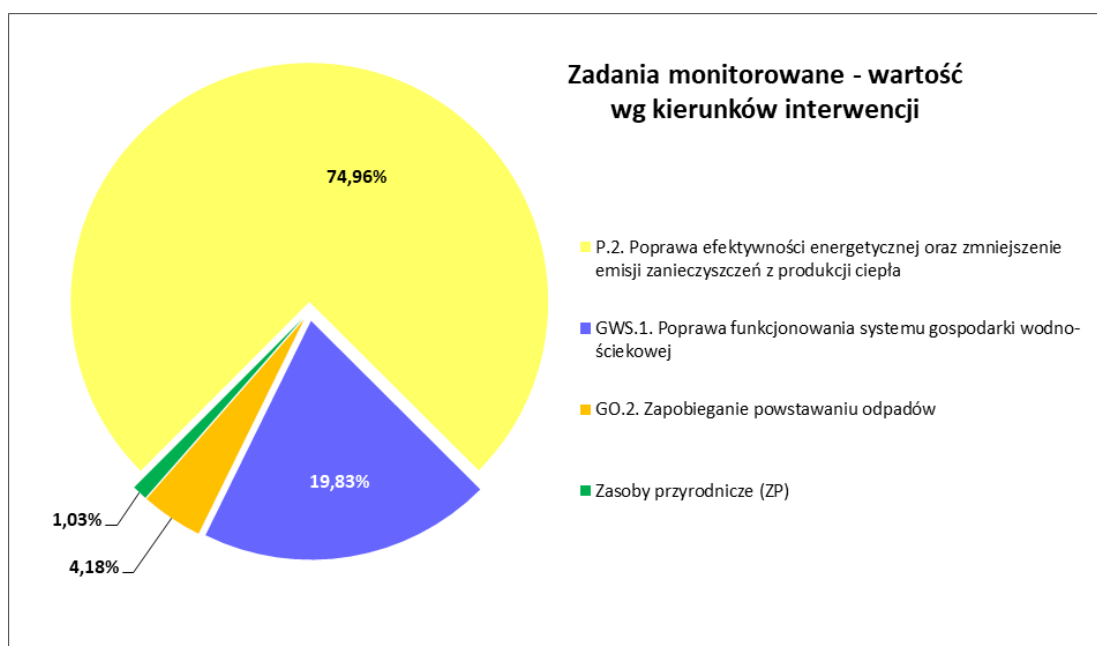
Kierunki:	Nakłady (zł)
P.2. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła	2 966 370,43
GWS.1. Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej	784 900,00
GO.2. Zapobieganie powstawaniu odpadów	165 562,00
Zasoby przyrodnicze (ZP)	40 594,29
Razem	3 957 426,72

Największym możliwym do ustalenia pod względem wartości (2.966.370,43 zł) był projekt związany z realizacją zadań w ramach programu „Czyste Powietrze”. Program ten jest przeznaczony dla właścicieli i współwłaścicieli domów jednorodzinnych. Można otrzymać dotację na termomodernizację domu i wymianę źródeł ciepła: do 66 000 zł dla podstawowego poziomu dofinansowania, do 99 000 zł dla podwyższonego poziomu dofinansowania lub do 135 000 zł dla najwyższego poziomu dofinansowania. Łącznie 61 właścicieli nieruchomości zmieniło sposób ogrzewania budynków i/lub przeprowadziło termomodernizację. Właściciele nieruchomości otrzymali dofinansowanie z WFOŚiGW z programu „Czyste Powietrze” w łącznej wysokości 1.404.430,76 zł. W wyniku realizacji zadań powstało również 6 instalacji fotowoltaicznych.

Kolejnym był projekt dotyczący remontu i modernizacji urządzeń oczyszczalni ścieków w Lubawie (723.800,00 zł), realizowany przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lubawie.

Dwa przedsiębiorstwa lubawskie: Przetwórstwo Tworzyw Sztucznych „DRESZLER” oraz Firma Handlowo-Usługowa „Szkłomal” uzyskały dotację na opracowanie modelu biznesowego GOZ-transformacji (transformacji w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego) (koszt opracowania po 82.781,00 zł). Dotacja pochodziła ze środków Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej 2021-2027.

Podsumowując – największe nakłady poniesiono na realizację zadań związanych z kierunkiem interwencji *P.2 Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła* – blisko 3 mln zł (rys. 2).

Rys. 2

W zakresie monitorowanych działań edukacyjnych Powiat Iławski realizował następujące przedsięwzięcia:

- Akcja „Sadzenie drzew miododajnych sposobem na ochronę bioróżnorodności w powiecie iławskim” zainicjowana i organizowana przez Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Iławie. W ramach corocznej akcji sadzone jest ok. 1500 szt. rocznie miododajnych gatunków drzew i krzewów.
- Akcja „Czyste jeziora i rzeki” zorganizowana przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Akcja o charakterze ekologicznym, która swoim zasięgiem obejmuje teren powiatu iławskiego i odbywa się cyklicznie w ramach podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Tabela 3 Nakłady na realizację zadań monitorowanych programu ochrony środowiska dla Miasta Lubawa w latach 2023-2024

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
Ochrona klimatu i jakości powietrza	1. Zarządzanie jakością powietrza w Lubawie	1.2.	Prowadzenie monitoringu jakości powietrza (w tym monitoringu uzupełniającego)	WIOŚ	x	x	Brak danych	Środki własne	-
		1.4.	Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów oraz paliw niskiej jakości w piecach i kotłach indywidualnych	Ośrodki edukacyjne	x	x	Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
		1.4.1	Edukacja ekologiczna	Powiat Iławski	x	x	Brak danych	Środki własne	W biuletynie „Życie Powiatu Iławskiego” zamieszczono artykuły „Poprawa jakości powietrza to priorytet!” oraz „Sezon grzewczy. Czy znowu odczujemy ‘czyste powietrze’?” w celu uświadomienia mieszkańcom szkodliwości zanieczyszczenia powietrza dla środowiska i zdrowia ludzkiego oraz wskazówek jak można temu przeciwdziałać
	2. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła	2.1.	Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych	Właściciele źródeł ciepła				środki własne lub użytkowników budynków, FEWiM 2021-2027, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne fundusze (w tym europejskie)	Realizacja w ramach: FEWiM 2021-2027; Program „Czyste Powietrze”, Program „Mój Prąd”
		2.1.1	Zadania w ramach programu "Czyste Powietrze"	Właściciele źródeł ciepła	1 662 948,79	1 303 421,64	2 966 370,43	środki własne, dotacja WFOŚiGW 2023-2024: 1.404.430,76 zł	2023: 34 zadania, powierzchnia domów 5.221,30 m2, 26 zadań - wymiana źródeł ciepła (4- kocioł na biomasę, 1 - ogrzewanie elektryczne, 8 - kocioł gazowy, 12 - powietrzne pompy ciepła, 1 - gruntowa pompa ciepła), 4 zadania - fotowoltaika. Dotacja 727.718,11 zł. 2024: 27 zadań, powierzchnia domów 4.055,54 m2, 22 zadania - wymiana źródeł ciepła (8 - kocioł na biomasę, 9 - kocioł gazowy, 5 - powietrzne pompy ciepła), 2 zadania - fotowoltaika. Dotacja 676.712,65 zł.

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
		2.3.	Rozwój sieci gazowej i ciepłowniczej	Lubawska Spółka Komunalna, PGNiG				środki własne, FEWiM 2021-2027, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne fundusze (w tym europ.), EOG, środki krajowe	-
		2.3.1.	Rozbudowa sieci ciepłej na terenie miasta Lubawa	x	x	x	Brak danych	środki własne	2023: 300 m sieci
		2.5.	Wytwarzanie, dystrybucja i promowanie energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze wszystkich źródeł odnawialnych	Przedsiębiorstwa, mieszkańcy				środki własne, FEWiM 2021-2027, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne fundusze (w tym europejskie), EOG, środki krajowe	-
		2.5.1.	Budowa instalacji fotowoltaicznej 50KW (teren kotłowni)	Lubawska Spółka Komunalna				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		2.5.2	„Słoneczna szkoła – montaż instalacji fotowoltaicznych w powiatowych jednostkach oświatowych”	Powiat Iławski	x	x	Brak danych	Polski Ład, środki własne	Montaż oraz konfiguracji mikroinstalacji fotowoltaicznej o mocy do 50 kW wraz z niezbędnymi zabezpieczeniami oraz instalacją odgromową na budynkach oświatowych. Dotyczy m.in. – Sali gimnastycznej Zespołu Szkół w Lubawie; – Budynku warsztatów Zespołu Szkół w Lubawie; (przy ul. Gdańska 25: 48,64 kW i przy ul. Kupnera 12: 35,72 kW)
		2.6.	Poprawa efektywności energetycznej budynków (w tym termomodernizacja) oraz kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych, w tym audyty energetyczne	Właściciele budynków				środki własne lub użytkowników budynków, FEWiM 2021-2027, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne fundusze (w tym europejskie)	-
		2.6.1	Przebudowa istniejących sal dydaktycznych w budynku szkoły oraz części warsztatów szkolnych w Lubawie na internat - Etap III - kontynuacja wraz z dalszą termomodernizacją	Powiat Iławski				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		2.6.2	Docieplenie ściany budynku Zamkowa 19	Wspólnota Mieszkaniowa				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		2.7.	Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego i innego zewnętrznego	Właściciele i zarządcy infrastruktury				środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne fundusze (w tym europejskie)	-
		2.7.1	Przebudowa instalacji oświetlenia wewnętrznego klatek schodowych w budynku mieszkalnym ul. Warszawska 30.	SM Zgoda				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
	3. Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego	3.1.	Budowa i przebudowa dróg gminnych oraz krajowych, wojewódzkich i powiatowych	Właściciele i zarządcy dróg				środki własne, środki krajowe	-
		3.1.1	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 1272 N Rakowice-Lubawa na odcinku Targowisko Dolne – Lubawa – etap I – przebudowa przepustu	Powiat Iławski				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		3.1.2	Utworzenie nawierzchni działek na osiedlu „Nowa Gdańska” w Lubawie – Etap I	SM Zgoda				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		3.1.3	Remont nawierzchni bitumicznej masą mineralno – asfaltową na gorąco drogi dojazdowej osiedlowej do budynków mieszkalnych ul. Warszawska 26A, 28A, 30A	SM Zgoda				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		3.2.	Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Właściciele i zarządcy dróg			Brak danych	FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
		3.3.	Przygotowanie infrastruktury komunikacyjnej miast do obsługi samochodów elektrycznych (m.in. punktów ładowania samochodów osobowych)	Zarządzający infrastrukturą, przedsiębiorcy			Brak danych	środki własne, środki krajowe	-
		3.4.	Dostosowanie floty pojazdów do wymogów elektromobilności	Przedsiębiorstwa			Brak danych	środki własne, środki krajowe	-
		3.5.	Poprawa funkcjonowania systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, itp.	Właściciele i zarządcy dróg			Brak danych	środki własne, środki krajowe	-
	4. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych oraz produkcji ciepła.	4.1.	Budowa i modernizacja instalacji przechwytywania zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z emisji punktowej	Przedsiębiorstwa			Brak danych	środki własne, FEWiM 2021-2027, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne fundusze	-
		4.2.	Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych	Przedsiębiorstwa				środki własne, FEWiM 2021-2027, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne fundusze	
		4.2.1	Montaż kotła gazowego w SM Mlekovita	SM Mlekovita				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		4.2.2	Rozbudowa kotłowni miałowej ul. Warszawska (likwidacja niskiej emisji)	Lubawska Spółka Komunalna				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
Zagrożenia hałasem	1. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego.	1.1.	Monitoring hałasu na terenie miasta	WIOŚ, GDDKiA	x	x	Brak danych	Środki własne	W 2024 r. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie sporządził "Lokalną mapę hałasu dla miejscowości Lubawa na terenie województwa warmińsko-mazurskiego na podstawie pomiarów hałasu drogowego wykonanych w 2023 roku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska". Analizą akustyczną objęto obszar stanowiący blisko 20% powierzchni administracyjnej miasta, zamieszkiwany przez ok. 57% ludności. W konkluzji stwierdzono, że rozkład przestrzenny hałasu drogowego niewątpliwie wywołuje uciążliwość akustyczną wśród części mieszkańców Lubawy. Obszary o najwyższych poziomach dźwięku mają jednak nieduże zasięgi i dotyczą znikomej części populacji. Na hałas o poziomie powyżej 60 dB, obliczony dla wskaźnika LDWN, ekspozycja jest powierzchnia 0,37 km ² stanowiąca ok. 11,7% obszaru objętego analizą akustyczną, zamieszkiwana przez 7,6% populacji miasta.
		1.3.	Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego	Ośrodki edukacyjne			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
	2. Poprawa standardów klimatu akustycznego	2.1.	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów) i utrzymywanie nawierzchni w dobrym stanie technicznym	Właściciele i zarządcy dróg			Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki krajowe	-
		2.2.	Wprowadzanie ograniczeń prędkości ruchu na terenach zabudowanych oraz inteligentnego sterowania ruchem	Właściciele i zarządcy dróg			Brak danych	-	-
		2.3.	Wprowadzanie ograniczeń wjazdu pojazdów ciężarowych do centrów miast i terenów osiedli mieszkaniowych	Właściciele i zarządcy dróg			Brak danych	-	-
		2.4.	Stosowanie nowoczesnych nawierzchni niskohałasowych, w przypadku remontów i przebudów odcinków drogowych	Właściciele i zarządcy dróg			Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki krajowe	-

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
	3. Ograniczenie hałasu przemysłowego	3.1.	Stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających emisję hałasu w procesach technologicznych (np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne)	Przedsiębiorstwa			Brak danych	środki własne, FEWiM 2021-2027, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne fundusze	-
Pola elektromagnetyczne	1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych	1.1.	Kontynuacja monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.	WIOŚ	x		Brak danych	Środki własne	W 2023 r. prowadzono pomiary w stacji stałej monitoringu PEM, Lubawa, plac Zamkowy 1a, brak przekroczeń, wskaźnik WM _E wyniósł 0,05 (przy dopuszczalnej wartości równej 1).
Gospodarowanie wodami	1. Poprawa jakości wód powierzchniowych	1.1.	Realizacja założeń aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły, na lata 2022-2027	RZGW w Gdańsku, podmioty wskazane w Planie			Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, POIŚ, środki krajowe	-
		1.2.	Monitorowanie stanów i chemizmu wód powierzchniowych	WIOŚ			Brak danych	Środki własne	-
		1.3.	Ograniczenie zużycia wody na terenach miejskich, w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody)	Mieszkańcy, przedsiębiorstwa			Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, POIŚ, środki krajowe	-
		1.4.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Instytucje kontrolujące			Brak danych	Środki własne	-
	2. Ochrona zasobów i jakości wód podziemnych	2.1.	Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych	Wody Polskie			Brak danych	Środki własne	-
		2.2.	Monitorowanie stanów i chemizmu wód podziemnych	PIG-PIB			Brak danych	Środki własne	-
	3. Przeciwdziałanie suszy	3.1.	Realizacja założeń Planu przeciwdziałania skutkom suszy (na lata 2022-2027)	RZGW, PWiK, właściciele urządzeń melioracyjnych, rolnicy			Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, POIŚ, środki krajowe, środki unijne	-

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
		3.2.	Promowanie katalogu działań i zadań służących minimalizowaniu następstw suszy (np. zbieranie deszczówki, łąki kwietne zamiast trawników, zwiększanie powierzchni terenów zielonych w miastach i na wsi, wprowadzanie i utrzymanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych)	Ośrodki edukacyjne			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
		3.3.	Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczów na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	Właściciele i zarządcy nieruchomości			Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, POIŚ, środki krajowe, środki unijne	-
	4 Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych	4.1.	Zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej	Mieszkańcy			Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki krajowe,	-
		4.2.	Rozwój form małej retencji wodnej, w tym budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji	Przedsiębiorcy, właściciele i zarządcy nieruchomości			Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, POIŚ, środki krajowe, środki unijne	-
		4.3.	Prowadzenie działań edukacyjnych propagujących mikroinstalacje do gromadzenia i przetrzymywania wody	Ośrodki edukacyjne			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
	Gospodarka wodno-ściekowa	1.1.	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	PWiK				środki własne, WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027	
		1.1.1	Rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Pielgrzyma	PWiK				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		1.1.2	Budowa sieci wodociągowej ul. Księdza Stanisława Pasierba	PWiK				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		1.1.3	Budowa sieci wodociągowej ul. Olsztyńska	PWiK				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		1.1.4	Rozbudowa sieci wodociągowej ul. Wolskiego	PWiK				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		1.2.	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania wody	PWiK				środki własne, WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027	Do realizacji w następnych latach
		1.3.	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, w tym rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	PWiK				środki własne, WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027	
		1.3.1	Budowa sieci kanalizacyjnej ul. Księdza Stanisława Pasierba	PWiK				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		1.3.2	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej ul. Wolskiego	PWiK				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
		1.3.3	Przebudowa i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej ul.: Warszawska, Pod Murami, Wąska, Łącznikowa, Krótka	PWiK				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		1.3.4	Montaż osadnika zanieczyszczeń oraz separatora węglowodorów	SM Mlekovita				środki własne	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie
		1.3.5	Budowa sieci kanalizacyjnej ul. Lipowa	PWiK	61 100,00		61 100,00	środki własne	100 m
		1.4.	Modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowania osadów ściekowych	PWiK				środki własne, WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027	Do realizacji w następnych latach
		1.4.1	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Lubawie	PWiK		723 800,00	723 800,00	środki własne	Zakres: remont, częściowa rozbiora oraz odbudowa elementów konstrukcyjnych zbiornika retencyjnego oczyszczalni ścieków; - remont reaktora nr 2 do oczyszczania ścieków; - wykonanie wentylacji odprowadzającej szkodliwe gazy ze zbiornika retencyjnego wraz z ich neutralizacją
	2. Ograniczenie zużycia wody oraz ochrona zasobów wód podziemnych	2.1.	Ograniczanie strat wody w sieciach wodociągowych	PWiK	x	x	Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027	Zadanie ciągłe, stały monitoring sieci wodociągowej, usuwanie na bieżąco awarii
		2.2.	Ograniczanie ilości zużywanej wody poprzez zamykanie obiegów wody oraz recyrkulację wody w zakładach przemysłowych	Przedsiębiorstwa			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
Gleby	1. Zachowanie funkcji rolno-środowiskowych i gospodarczych gleb	1.1.	Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz dobrych praktyk rolniczych, a także edukacja w zakresie prośrodowiskowych metod produkcji rolnej	ODR, ARIMR, KOWR	x	x	Brak danych	środki własne, FEWiM 2021-2027, PROW, środki krajowe, środki unijne	W-M Ośrodek Doradztwa Rolniczego <u>Pokazy pt.:</u> Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych; Kalibracja opryskiwacza polowego jako element ograniczający ryzyko związane ze stosow. środków ochrony roślin. <u>Szkolenia:</u> Zasady przedstawiania gospodarstwa na produkcję ekologiczną z uwzględnieniem analizy opłacalności; Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa; Rola wapnowania a żyzność gleb. Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie; Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej; Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna. <u>Udzielane konsultacje:</u> Produkcja metodami ekologicznymi; Sprzedaż produktów ekologicznych; Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych; Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej; Rola wapnowania a żyzność gleb. Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie; Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna; Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach PROW 2014-2020; Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczania emisji amoniaku; Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW; Płatności klimatyczne w tym ekoschematy; Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym; Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami; Ochrona bioróżnorodności, w tym Natura2000.
		1.2.	Promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych	ODR, ARIMR, KOWR	x	x	Brak danych	środki własne, FEWiM 2021-2027, PROW, środki krajowe, środki unijne	

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
		1.3.	Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych	Właściciele gruntów			Brak danych	środki własne, FEWiM 2021-2027, PROW, środki krajowe, środki unijne	-
		1.4.	Systematyczne poszerzanie monitoringu gleb użytkowanych rolniczo oraz na terenach zurbanizowanych	IUNG, GIOŚ, OSCHR			Brak danych	Środki własne	-
		1.5.	Przeciwdziałanie zasklepianiu gleb przez stosowanie odpowiednich rozwiązań przy planowaniu inwestycji (np. powierzchni półprzepuszczalnych), a także zapewnienie odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych	Właściciele gruntów			Brak danych	Środki własne	-
		1.6.	Zachowywanie zadrzewień śródpolnych, krzewów, oczek wodnych oraz terenów zielonych w celu przeciwdziałania erozji wodnej i wietrznej	Właściciele gruntów			-	-	Bezkosztowo
	2. Rekultywacja oraz remediacja gleb	2.1.	Remediacja gleb na terenach, na których stwierdzono zanieczyszczenia w powierzchni ziemi	Sprawca zanieczyszczenia, właściciele gruntów, RDOŚ			Brak danych	Środki własne	-
Gospodarka odpadami	1. Gospodarka odpadami zawierającymi azbest	1.1.	Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest	Właściciele odpadów	x	x	Brak danych	Środki własne, WFOŚiGW, dotacja gminy	-
	2. Zapobieganie powstawaniu odpadów	2.1.	Rozwój gospodarki obiegu zamkniętego (cyrkularnej), w tym tworzenie i utrzymanie punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami	ZG Działdowszczyzna, podmioty ekonomii społecznej	x	x	Brak danych	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, POIŚ, środki krajowe, środki unijne	Działanie obejmuje również tworzenie i utrzymywanie punktów ponownego użytkowania i naprawy przedmiotów
		2.1.1.	Przygotowanie modelu biznesowego GOZ-transformacji	Przetwórstwo Tworzyw Sztucznych "DRESZLER"		82 781,00	82 781,00	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027	Opracowanie modelu biznesowego GOZ-transformacji - strategicznego, kompleksowego i kompletnego dokumentu obejmującego analizę całego przedsiębiorstwa oraz przedstawiającego możliwości wdrożenia rozwiązań w zakresie GOZ w całej działalności firmy.
		2.1.2.	Opracowanie modelu biznesowego GOZ-transformacji dla firmy "Szkłomal"	Firma Handlowo-Usługowa "Szkłomal"		82 781,00	82 781,00	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027	Przygotowanie modelu biznesowego GOZ-transformacji dla Firmy Handlowo-Usługowej "Szkłomal"

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
		2.2.	Działania ukierunkowane na niemarnowanie żywności	Organizacje pozarządowe	x	x	Brak danych	Środki własne, dotacje	Działanie obejmuje również tworzenie i utrzymywanie banków żywności
		2.3.	Działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji)	ZG Działdowszczyzna, ośrodki edukacyjne	x	x		WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
	3. Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	3.1.	Zagospodarowanie odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	ZG Działdowszczyzna	x	x		WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
		3.3.	Działania zmierzające do osiągnięcia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości minimum 55% masy wytworzonych odpadów komunalnych w 2025 r. i 60% w 2030r.	ZG Działdowszczyzna	x	x	Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
Zasoby przyrodnicze	2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	2.1.	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia	RDOŚ, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
		2.2.	Poprawa stanu siedlisk i gatunków - wdrażanie działań ochronnych	RDOŚ, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
		2.3.	Działania zwiększające retencję oraz wspierające zachowanie naturalnych warunków hydrologicznych na terenach podmokłych, w dolinach rzek oraz w jez.	RDOŚ, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
	3. Ochrona oraz tworzenie zieleni na terenach zabudowanych	3.1.	Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody	Właściciele i zarządcy nieruchomości			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
		3.1.1	„Sadzenie drzew miododajnych sposobem na ochronę bioróżnorodności w powiecie iławskim”	Powiat Iławski	15 259,21	x	15 259,21	Środki własne, środki sponsorów	Akcja zainicjowana i organizowana przez Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Iławie. W ramach corocznej akcji sadzone jest ok. 1500 szt. rocznie miododajnych gatunków drzew i krzewów.
	4. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych regionu	4.1.	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	Ośrodki edukacyjne			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
		4.1.1	Edukacja ekologiczna	Powiat Iławski	13 967,12	11 367,96	25 335,08	Środki własne	Akcja „Czyste jeziora i rzeki” zorganizowana przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Akcja o charakterze ekologicznym, która swoim zasięgiem obejmuje teren powiatu iławskiego i odbywa się cyklicznie w ramach podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Raport z realizacji programu ochrony środowiska Miasta Lubawa

Obszar interwencji	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Poniesione koszty (zł)			Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
					2023	2024	Razem		
	5. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	5.1.	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa	Powiat Iławski			-	Środki własne	Do realizacji w następnych latach
	6. Zwiększenie lesistości	6.1.	Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej	Właściciele gruntów			Brak danych	Środki własne, PROW	-
		6.2.	Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	ARIMR, ODR			Brak danych	Środki własne, PROW	-
Zagrożenia poważnymi awariami	1. Zmniejszenie zagrożeń oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	1.1.	Poprawa technicznego wyposażenia służb PSP OSP	Powiat, PSP			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
	2. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	2.1.	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	Ośrodki edukacyjne			Brak danych	WFOŚiGW, FEWiM 2021-2027, środki własne, środki krajowe	-
RAZEM					1 753 275,12	2 204 151,60	3 957 426,72		

źródło: dane Miasta, dane Starostwa Powiatowego w Iławie, dane internetowe

3.3. Wskaźniki realizacji programu

Tabela 4 przedstawia planowane i osiągnięte na koniec 2024 r. wskaźniki realizacji celów programu ochrony środowiska dla Miasta Lubawa. Kolorem zielonym oznaczono wskaźniki, które już osiągnęły poziom planowany do osiągnięcia w roku 2030.

Tabela 4 Wskaźniki realizacji programu ochrony środowiska dla Miasta Lubawa					
Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość wskaźnika		
			Bazowa (2020)	Osiągnięta (2024)	Docelowa (2030)
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu OZE w okresie 2021-2030 (szt.)	dane własne	-	17	8
	Długość sieci ciepłowniczej (km)	GUS	12,1	13,2	15,0
	Długość sieci gazowej (km)	GUS	17,033	23,912	23,0
	Liczba zrealizowanych projektów dotyczących modernizacji, przebudowy dróg w okresie 2021-2030 (szt.)	dane własne	-	10	18
	Długość ścieżek rowerowych (km)	GUS Dane Miasta	10,0	10,7 12,8	>10,0
Zagrożenia hałasem	Długość wyremontowanych nawierzchni w okresie 2021-2030 (km)	dane własne	-	5,150	8
Gospodarowanie wodami	Liczba JCWP rzecznych, których stan oceniono jako dobry	WIOŚ	0	0	>0
	Liczba zrealizowanych projektów dotyczących małej retencji	dane własne	-	0	2
Gospodarka wodno-ściekowa	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem (hm ³) (dopuszczalny wzrost zgodny ze wzrostem PKB krajowego)	GUS	828	889,0	≤828
	Długość sieci kanalizacyjnej (km)	GUS	49,4	49,9	≥49,4
	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (%)	GUS	98,2	93,8	≥98,2
		KPOŚK	99,32	99,09	
	Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej (%)	GUS	96,7	96,8	≥96,7
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Liczba beneficjentów dotacji do usuwania azbestu (gospodarstwa domowe)	dane własne	-	16	30
	Masa wytworzonych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca [kg/M] (dopuszczalny wzrost zgodny ze wzrostem PKB krajowego)	GUS	310	359	≤310
	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (%)	GUS	38,4	46,2	≥38,4
	Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości minimum 55% masy wytworzonych odpadów komunalnych w 2025 r. i 60% w 2030r.	Sprawozdanie ZG Działdowszczyzna	-	osiągnięty	osiągnięty
Ochrona zasobów przyrodniczych	Poziom lesistości (%)	GUS	0,3	0,3	≥0,3
	Liczba wykonanych uproszczonych planów urządzenia lasu (liczba)	Starostwo Powiatowe	0	0	1
	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni ulicznej i osiedlowej ogółem (ha)	GUS	18,54	17,2	≥18,54
Zagrożenia poważnymi awariami	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	PMŚ, WIOŚ	-	0	0

opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA

4. WNIOSKI I ZALECENIA

1. Łącznie na realizację zadań własnych POŚ w latach 2023-2024 Miasto Lubawa wydatkowało blisko **32,5 mln zł**.
2. Wszystkie zadania, za których realizację jest odpowiedzialne **wyłącznie** Miasto Lubawa, były realizowane zgodnie z planem.
3. Największe nakłady poniesiono na realizację zadań z kierunku interwencji *P.3 Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego* – ponad 16,8 mln zł. Projektem największym pod względem wartości z tego kierunku interwencji był projekt: „Budowa ulicy Siostry Antoniny Schneider oraz II etapu ulicy Władysława Asta” (3.742.898,92 zł w 2023 r.). Znaczące wydatki poniesiono również na realizację zadania „Budowa ulicy Polnej w Lubawie” (3.308.708,87 zł).
4. Drugie w kolejności są nakłady poniesione na realizację zadań z kierunku *P.2. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła* – ponad 14,3 mln zł – przede wszystkim realizacja projektu „Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Lubawie”, na który od 2021 roku poniesiono wydatki w wysokości 13.910.664,40 zł, a w raportowanym okresie – 12.098.781,40 zł (zadanie dofinansowane z następujących środków: RPO WiM, Rządowy Fundusz Polski Ład, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych). Na uwagę zasługuje również zadanie „Modernizacja energetyczna oświetlenia ulicznego w Lubawie” (o wartości 2.005.444,06 zł), realizowane z pozyskaniem pożyczki z WFOŚiGW.
5. Najważniejsze efekty rzeczowe realizacji zadań własnych POŚ:
 - liczba udzielonych dotacji do wymiany pieców: 52,
 - liczba obiektów poddanych termomodernizacji: 2 obiekty,
 - liczba nowych instalacji OZE: 1 szt.,
 - liczba zrealizowanych projektów dot. modernizacji dróg: 6 projektów,
 - długość dróg poddanych modernizacji: 1 932 m,
 - długość wybudowanych dróg rowerowych: 570 m,
 - liczba udzielonych dotacji do usuwania odpadów azbestowych: 4.
6. Możliwe do ustalenia koszty realizacji zadań monitorowanych wyniosły w latach 2023-2024 blisko 4 mln zł. Największym możliwym do ustalenia pod względem wartości (2.966.370,43 zł) był projekt związany z realizacją zadań w ramach programu „Czyste Powietrze”. Łącznie 61 właścicieli nieruchomości zmieniło sposób ogrzewania budynków i/lub przeprowadziło termomodernizację. Właściciele nieruchomości otrzymali dofinansowanie z WFOŚiGW z programu „Czyste Powietrze” w łącznej

wysokości 1.404.430,76 zł. W wyniku realizacji zadań powstało również 6 instalacji fotowoltaicznych.

7. Duże wydatki ponosiła również spółka miejska PWiK – w zakresie gospodarki wodno-ściekowej – łącznie ponad 784 tys. zł.
8. Wg stanu na koniec 2024 r. należy zwrócić uwagę na następujące wskaźniki:
 - Liczba badanych JCWP rzecznych, których stan oceniono jako dobry – miasto samodzielnie nie ma dużego wpływu na osiągnięcie tego wskaźnika, na jego osiągnięcie składa się suma wszystkich działań związanych z ochroną wód prowadzonych przez wiele podmiotów.
 - Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków spadł do 93,8%. Jednak spadek ten wynika najprawdopodobniej z przeliczeń dokonywanych przez GUS, dotyczących liczby ludności. Z raportu z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, który jest corocznie składany Wodom Polskim wynika, że dostęp do oczyszczalni ścieków w Aglomeracji Lubawa zwiększył się od 2020 r. do wartości 99,09%.
 - Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni ulicznej i osiedlowej ogółem spadła o 1,34 ha. Za spadek ten odpowiada zmniejszenie powierzchni terenów zieleni osiedlowej. W perspektywie następnych lat jest planowana realizacja projektu „Modernizacja terenów zieleni po byłej "Strzelnicy" w Lubawie”, w wyniku której powierzchnia terenów zieleni urządzonej powinna wzrosnąć.
9. Pozostałe wskaźniki realizacji POŚ wg stanu na koniec 2024 r. są na zadowalającym poziomie, dobrze rokującym co do osiągnięcia poziomu docelowego.